

DOEN

ROCKIN' OLD SCHOOL BINGO ERUIT, GITAAR ERIN

In gesprek met
jongeren

Bewoners en jongeren
samenbrengen

Met elkaar de buurt
verbeteren

Oog voor het individu

Mozaïek Matchpoint

**Aandacht voor
de mantelzorger**

Mozaïek Matchpoint is de spil tussen vrijwilligers, hulpbehoevende burgers en mantelzorgers.

Omkijken naar ouderen: Vrijwilligers helpen ouderen uit hun isolement. En verder Rockin' Old School 'bingo eruit, gitaar erin'.

Bouwen aan buurt en dorp: Hoe breng je mensen bij elkaar en leg je de regie bij buurtbewoners.

In Buurtdialoog leest u onder andere hoe Mozaïek in gesprek gaat met jongeren.

Investeren in jeugd: Wat kan Mozaïek betekenen voor de allerkleinsten en voor jongeren van 12 tot 23 jaar?

COLOFON

Uitgever: Mozaïek welzijnsdiensten
 Tekst & redactie: Mozaïek welzijnsdiensten
 Vormgeving: D-ontwerp, Ochten
 Druk: Van Eck & Oosterink, Dodewaard
 Redactieadres: Mozaïek welzijnsdiensten,
 Hertog Karellaan 140-142, 4001 KR Tiel,
 Telefoon (0344) 61 15 66

Dit magazine is zeer zorgvuldig samengesteld. Bij de samenstelling van de uitgave kan Mozaïek welzijnsdiensten geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele onjuistheden of onvolledigheden. Overnemen en vermenigvuldigen van de inhoud is toegestaan met bronvermelding.

“MAAR WAT DOEN JULLIE DAN?”

Als mij op feestjes die vraag wordt gesteld, dan wil ik het gespreksonderwerp nog wel eens verleggen naar het weer of voetbal. Niet omdat ik nou zo'n gepassioneerde voetbalfan ben, maar uit een soort zelfbescherming: moet je weer gaan proberen uit te leggen dat jouw organisatie conform Welzijn Nieuwe Stijl outreachend en vraaggericht werkt aan het aanboren van eigen kracht en het versterken en verbinden van samenredzaamheid van kwetsbare mensen en hun sociale netwerk en het versterken van de Ode en de eerste lijn in het kader van de wettelijke transitie. Of zo iets... Voor je het weet zit er een raadslid op hetzelfde feestje die concludeert dat de bezuinigingsmessen geslepen kunnen worden.

Ons sociaal werk is belast met heel veel beleidsjargon van politici en professionele beleidsmakers. En dat is best jammer. Omdat het werk zo ontzettend relevant, actueel en belangrijk is en het mensen echt raakt en helpt. En dat meestal verrassend concreet en allesbehalve wazig en wollig.

Al langer leefde de wens om in beeld en 'gewone-mensentaal' het verhaal van ons werk te vertellen. Wat wij doen. Wat ons aanbod is... Wat wij betekenen voor inwoners, gemeente en andere organisaties, of zouden kunnen betekenen.

Ons verhaal is echter nooit af. In samenwerking met bewoners en concullega's ontstaat maatwerk dat iedere keer weer uniek een bijzonder is en leidt tot 1.000 en 1 verhalen. Ja, ook op feestjes. In dit magazine leest u wat 'mijn' Mozaïek-medewerkers en vrijwilligers zoal doen. Ik vind het inspirerend en betekenisvol. Hopelijk u ook!

Johan André,
 directeur-bestuurder
 Mozaïek welzijnsdiensten

Meneer Van Oorschot (76) heeft een ernstige aandoening. Hij ziet op tegen een bezoek aan zijn arts voor de uitslag van een onderzoek. Meneer Van Oorschot begrijpt maar een fractie van wat de arts hem vertelt en hij weet niet welke vragen te stellen. Hij is kinderloos en zijn sociaal netwerk is magertjes. Op aanraden van een buurvrouw klopt meneer Van Oorschot aan bij Mozaïek Matchpoint. Hij vraagt om begeleiding bij het ziekenhuisbezoek. Mozaïek zoekt een vrijwilliger met een achtergrond in de zorg. De vrijwilliger die met meneer Van Oorschot meegaat naar de arts, begrijpt zijn onzekerheid ten opzichte van medici en heeft kennis van de medische wereld.

HULPVRAGERS EN VRIJWILLIGERS KOPPELEN

SERVICEBUREAU VRIJWILLIGERS EN MANTEL- ZORGERS

Bij Mozaïek Matchpoint kunnen burgers terecht voor diverse vormen van hulp. Mantelzorgers bijvoorbeeld, die overbelast en geïsoleerd zijn geraakt. Zij kunnen rekenen op meedenken, professioneel advies en verwijzing naar de beste plek die aansluit op de persoonlijke situatie. Mensen weer in hun kracht zetten, dáár draait de ondersteuning van Mozaïek om. De focus van Mozaïek is mensen helpen zichzelf te kunnen redden en mee te doen in de samenleving. Zo kunnen hulpbehoevende mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven.

Welzijnsorganisatie Mozaïek beschikt over een grote pool van vrijwilligers met ieder een eigen specialisme. Ook beschikt Mozaïek over een groot netwerk van bedrijven en organisaties die werken met vrijwilligers of daarnaar op zoek zijn. Mozaïek informeert, bemiddelt en koppelt.

Niet zelden melden mensen die zelf ondersteuning hebben ontvangen, zich aan als vrijwilliger. Een deel van de vrijwilligers versterkt het team van Mozaïek. Ze ontvangen daarvoor training en begeleiding door professionals. Deze vrijwilligers bemensen de telefonische en inloopsprekuren, gaan op huisbezoek bij senioren en informeren op evenementen waar vraag en aanbod elkaar ontmoeten. Een ander deel van de vrijwilligers waar Mozaïek over beschikt, zet zich in voor buurtbewoners. Ze bieden een helpende

hand in huis, ontzorgen en zijn een maatje voor mensen die vereenzaamd zijn.

Mozaïek Matchpoint is de spil tussen vrijwilligers aan de ene kant en hulpbehoevende burgers en mantelzorgers aan de andere. Ook bedrijven en organisaties die werken met vrijwilligers biedt Mozaïek informatie, advies en bemiddeling. Mozaïek zorgt ervoor dat de

Mozaïek Matchpoint

Bij Mozaïek Matchpoint kunnen hulpvragers, vrijwilligers en organisaties terecht voor vragen, advies en ondersteuning. U krijgt snel en adequaat antwoord.

verschillende personen en partijen die hulp nodig hebben en zij die dat aanbieden elkaar vinden.

Enthousiasmeren is daarbij een belangrijk ingrediënt. Maar ook het bieden van begeleiding en training voor een goede uitvoering. Dat betreft zowel de deskundige kwaliteit van de vrijwilligers, als de plaats van vrijwilligers binnen een organisatie. Kortom, Mozaïek schept de voorwaarden voor levendig vrijwilligerswerk in de regio.

Mozaïek Matchpoint is er voor:

- de burger met een hulpvraag;
- de mantelzorger die het allemaal teveel wordt;
- de burger die zich nuttig wil maken voor de samenleving;
- de organisatie die met vrijwilligers wil werken;
- het bedrijf dat invulling wil geven aan maatschappelijk ondernemen.

Mozaïek Matchpoint:

- is de plek waar burgers en mantelzorgers terecht kunnen met vragen en voor hulp door vrijwilligers;
- ondersteunt mantelzorgers, zodat hun zieke naaste zo lang mogelijk in de eigen omgeving kan blijven;
- gaat eenzaamheid en overbelasting van mensen tegen, voorkomt dat ze gebruik gaan maken van de reguliere hulpverlening;
- betreft mensen bij de samenleving door hen te helpen aan passend vrijwilligerswerk;

- ondersteunt vrijwilligers zodat ze hun werk optimaal kunnen uitvoeren;
- maakt vrijwilligerswerk toegankelijk voor zowel bewoners als bedrijven en organisaties;
- stimuleert maatschappelijk betrokken ondernemen;
- bevordert deskundigheid op gebied van vrijwilligerswerk.

Zorg uit handen of alleenstaande oudere

Een telefonisch contact met een mantelzorger kan leiden tot een advies, verwijzing of een huisbezoek. Mozaïek probeert ook de omgeving bewust te maken van de situatie van de mantelzorger en te bewegen om wat van de zorg uit handen te nemen.

Mozaïek promoot op lokaal niveau het vrijwilligerswerk. Vraag en aanbod vinden elkaar op allerlei manieren: via een online vacaturebank, een telefonisch spreekuur, een jaarlijkse vrijwilligersmarkt of groepsbijeenkomsten. Ook organiseert Mozaïek evenementen zoals een vrijwilligersmarkt, een beursvloer en voorlichtingsbijeenkomsten over vrijwilligerswerk.

MANTELZORGERS ONDERSTEUNEN

Mevrouw Landzaat neemt contact op met Mozaïek Matchpoint. De verzorging voor haar chronisch zieke partner drukt te zwaar op haar. Mozaïek biedt een luisterend oor en denkt met haar mee. Om te beginnen verwijst de medewerker haar door naar een cursus, zodat ze een betere balans kan vinden in de zorg voor haar partner en voor zichzelf.

Niemand is erbij gebaat dat zij zichzelf voorbij rent. De medewerker stelt mevrouw Landzaat voor om een vrijwilliger te zoeken die een dagdeel per week de zorg voor haar zieke man overneemt, zodat zij wat tijd krijgt voor zichzelf. Die vrijwilliger wordt gevonden via de vrijwilligerspool van Mozaïek. Ook is er een vrijwillige klusjesman beschikbaar voor werkzaamheden in en om het huis die lang zijn blijven liggen.

MAKELAAR MAATSCHAPPELIJK BETROKKEN ONDERNEMEN

Tijdens een jaarlijkse beursvloer brengt Mozaïek bedrijven en vrijwilligersorganisaties samen die iets voor elkaar willen betekenen op gebied van maatschappelijk betrokken ondernemen. Een advocatenkantoor, bijvoorbeeld, organiseert voorlichting over de rechten en plichten van een stichting. In ruil hiervoor ontvangt het advocatenkantoor een EHBO-training van de lokale EHBO-organisatie. Jaarlijks wordt er op deze manier rond 100.000 euro aan diensten uitgewisseld tussen bedrijven en organisaties in Tiel en omgeving.

Activeren en inspireren

De een kan een paar extra handen gebruiken en de ander vindt het fijn om iemand van dienst te zijn. Vrijwilligerswerk levert veel op: het activeert en inspireert mensen, brengt jong en oud op een positieve manier met elkaar in contact en geeft zin. Mozaïek Matchpoint vult een leemte in de samenleving op. Bewoners die zich overbelast of eenzaam voelen, ontvangen hulp en aandacht. Ze blijven in contact met de samenleving en zijn in staat om

zelfstandig de zorg te blijven geven aan hun zieke naaste. Dit kan voorkomen dat iemand gebruik gaat maken van reguliere hulpverlening. Mozaïek brengt mensen, partijen en mogelijke partners samen en inspireert hen waardoor iets nieuws kan ontstaan. Vrijwilliger en hulpvrager zijn op een positieve manier met elkaar in contact. Dit geeft een gevoel van nut en van burgerkracht.

VRIJWILLIGERS HELPEN OUDEREN UIT ISOLEMENT

Een vrijwillige ouderensadviseur gaat op huisbezoek bij de 80-jarige meneer Van Ginkel. Hij had de brief ontvangen met de aankondiging van het bezoek en de koffie staat al klaar. Wanneer ze aan tafel zitten, informeert de adviseur naar hoe het met hem gaat en of er zaken zijn waar hij ondersteuning bij kan gebruiken. Hij komt de deur niet meer uit, vertelt meneer Van Ginkel. In het gesprek dat ontstaat komt naar voren dat een aantal zaken op zijn gemoed drukken. Meneer Van Ginkel heeft geen dagbesteding, hij voelt zich eenzaam en hij worstelt met instanties. De adviseur vraagt daarop door. Het beeld ontstaat dat me-

neer Van Ginkel geen overzicht heeft en hij geen flexibiliteit kan opbrengen en daardoor roept hij weerstand op in zijn omgeving. De ouderensadviseur filtert een wensenlijstje uit het gesprek: zijn leven zou lichter aanvoelen wanneer het geschil met zijn woningbouwvereniging wordt opgelost, hij wil graag een wandelmaatje en een vrijwilligersbaan.

De adviseur legt meneer Van Ginkel voor om eens contact op te nemen met het ziekenhuis bij hem om de hoek. Dat blijkt de gouden tip: daar kan hij twee dagdelen per week terecht als intern vervoerder op een elektrowagen. Omdat hij emotioneel

is over zijn dispuut met de woningbouwvereniging, neemt de adviseur contact op om te vertellen hoe hij de scheefgelopen situatie ervaart. Er blijkt sprake van een misverstand en de adviseur helpt meneer Van Ginkel om het contact te herstellen. Ten slotte brengt de adviseur meneer Van Ginkel in contact met Mozaïek Matchpoint. Daar vindt hij iemand die wekelijks met hem wil wandelen. In de maanden die volgen, doet meneer Van Ginkel contacten op waar hij soms een beroep op kan doen. De mensen uit zijn omgeving merken aan hem dat hij door zijn nieuwe activiteiten zelf ook toegankelijker wordt.

OMKIJKEN NAAR OUDEREN

Bij senioren vanaf 75 jaar nemen vereenzaming en het aantal zorgvragen toe. Ouderen die hun leven als plezierig ervaren, omringt zijn door mensen en op een fijne manier de dag doorkomen, zijn langer in staat om zelfstandig te blijven.

Preventief ouderenwerk is een actieve benadering van de 75-plussers in een gemeente. Het doel ervan is bieden van ondersteuning. Op deze manier zorgt een team van vrijwillige ouderensadviseurs dat de senioren zo lang mogelijk hun zelfstandigheid kunnen behouden.

Preventief ouderenwerk:

- helpt senioren om zoveel en zo lang mogelijk de regie te behouden over het oplossen van hun hulpvragen;
- helpt de zelfredzaamheid van ouderen te vergroten, zodat ze langer in staat zijn om zelfstandig te leven.

Aanpak

Op een outreachende manier wordt het eerste contact gezocht. De vrijwillige ouderensadviseurs zijn door een professional getraind in het aangaan van het gesprek met de senioren. Van die professional ontvangen zij doorlopend back-up.

Alle inwoners van 75-plus binnen een gemeente ontvangen een brief over het doel van het huisbezoek.

De adviseurs hebben een map met een sociale kaart en informatie over alles wat te maken heeft met ouder worden. In gesprek met de oudere, komen zaken aan de oppervlakte waarover de adviseur informatie en advies kan geven of kan doorverwijzen. Bij meer ingewikkelde kwesties, schakelt de vrijwilliger een professional van Mozaïek in.

Minder beroep op professionele zorg

Een goed getraind vrijwilligersteam voorkomt zoveel mogelijk dat de ouderen in een gemeente van het kastje naar de muur worden gestuurd. Door tussenkomst van de vrijwillige ouderensadviseurs weten de senioren de juiste loketten en organisaties te bereiken en vinden zij weer aansluiting bij de samenleving. Daardoor doen ouderen minder een beroep op de professionele zorgvoorzieningen en zijn ze langer in staat om zelfstandig te leven in hun vertrouwde omgeving. Dat levert tevens een kostenbesparing op in zorg en welzijn.

Fred en zijn vrouw Marieke wonen in de Betuwe. Onlangs zijn zij gelijktijdig met pensioen gegaan. Dit brengt een nieuwe dynamiek teweeg in hun relatie. Marieke is een type 'bezige bij', haar dagen vult ze moeiteloos met tal van tal van activiteiten. Fred verveelt zich stierlijk en voelt zich nutteloos.

In de lokale krant leest Fred dat Mozaïek deelnemers werft voor Rockin' Old School (ROS). Op zolder ligt zijn gitaar te verstoffen. Een blauwe maandag volgde hij gitaarles, maar zijn muzikale ambities verzandden in zijn toen nog drukke bestaan. Fred belt Mozaïek voor informatie. Dit project draait niet alleen om

muziek maken, maar ook om ontmoeting. Wanneer hij later nog eens belt om zich aan te melden, ontstaat er een gesprek met de medewerker van Mozaïek. Die vraagt hem naar zijn muzikale verleden, maar al snel hebben ze het ook over zijn thuissituatie.

De medewerker van Mozaïek leert Fred gedurende de workshops kennen als iemand met zijn ziel onder de arm. Nu hij zijn werk niet meer heeft, is hij ook zijn dagelijkse structuur verloren. Door de jaren heen heeft hij zijn sociale contacten laten verwateren. Tijdens de luchtige gesprekken die de medewerker met Fred aanknoopt, tast hij af wat er in zijn leven speelt. Fred bloeit op

van de contacten met de andere deelnemers. Hij mist geen enkele bijeenkomst, geniet van muziek maken en grapt erop los. Wanneer het project ten einde loopt, heeft Fred een vakantie gepland. Hij ziet dat de andere deelnemers elkaar opzoeken om muzikaal verder te gaan in het ROS café. Wanneer de volgende ROS wordt aangekondigd, is Fred er als de kippen bij en ook bij de ROS on tour optredens draagt Fred nu zijn steentje bij. Fred heeft nog regelmatig contact met de medewerker van Mozaïek en is inmiddels een gewaardeerde vrijwilliger die zijn passie voor muziek met andere Rossers inzet tijdens optredens in verzorgingshuizen. De show must go on!

BINGO ERUIT, GITAAR ERIN

Onder het motto Bingo eruit, gitaar erin hebben vier oude rockers bestaande uit medewerkers van Mozaïek en de Plantage elkaar gevonden in een unieke samenwerking, waarbij welzijn, muziekonderwijs en ouderencultuur in een cross-over samensmelten. Rockers uit de Betuwe hebben zich massaal aangemeld. Het gaat hier om zestigplussers die ooit weleens in een band wilden spelen en muzikanten die al jaren niets meer doen.

De 60-plusser van vandaag is van de babyboomgeneratie. Zij kleden zich niet in onzichtbaar beige en bruisen van energie. De senioren van nu maak je niet blij met activiteiten zoals koersbal, zij steken liever de gitaarplug in de versterker. Ze zijn opgegroeid met popmuziek, al dan niet zelf spelend.

Rockin'Old School (ROS) is na enkele edities zo'n succes geworden dat ook anderen, waaronder Cultura uit Ede, zijn aangehaakt en Omroep MAX en tv Gelderland uitgebreid aandacht hebben besteed aan dit unieke initiatief.

- Is een samenwerkingsproject van Mozaïek, muziekschool de Plantage en oudere vrijwilligers.
- Op een eigentijdse manier biedt ROS een nieuw perspectief aan senioren.
- Muziek maken inspireert en geeft ouderen energie, zin en levenslust.
- Zorgt voor nieuwe contacten en stimuleert de deelnemers om naar elkaar om te kijken.
- Biedt de deelnemers de gelegenheid om na afloop van het project verdere activiteiten te ontplooiën met elkaar.

De intake

Een medewerker van Mozaïek voert bij het begin en

na afloop van het project een gesprek met de deelnemer en houdt daarbij een vinger aan de pols.

Workshop

Drie maanden werken twee groepen van maximaal twaalf deelnemers toe naar een eindoptreden voor publiek. De groepen bestaan uit beginners en deelnemers die eerder in hun leven een instrument bespeelden. Wekelijks gaan beide groepen twee uur, onder begeleiding van popdocenten aan de slag om samen een repertoire op te bouwen. Tijdens de wekelijkse muzikale bijeenkomsten, is een professional van Mozaïek regelmatig aanwezig om signalen van eventuele hulpvragen op te vangen.

Het ROS café en ROS on tour

Na ROS kunnen de oud Rossers met elkaar elke week musiceren in het ROS café. Dit ROS café wordt gedraaid door vrijwilligers die gevonden zijn onder oud-deelnemers. De bezoekers van het ROS café ontmoeten elkaar iedere week en duiken in steeds wisselende samenstelling de oefenruimtes in. Deze Rossers omlijsten inmiddels met 'ROS on tour' muzikaal tal van ouderenactiviteiten met hun muziek. In het ROS café is regelmatig een medewerker van Mozaïek om signalen en mogelijke hulpvragen op te vangen.

MENSEN BIJ ELKAAR BRENGEN

De overheid trekt zich terug uit woonwijken, faciliteiten verdwijnen en door vergrijzing neemt de bedrijvigheid af. Echter, om leegstand en verloedering te voorkomen, moet een buurt leefbaar zijn en uitstraling hebben. De buurtcoaches van Mozaïek staan klaar om bewoners van wijken met een lage sociaaleconomische status te activeren zélf het leefklimaat in hun woonomgeving te verbeteren.

Kort gezegd is de taak van de buurtcoach: ideeën, mensen en partijen bij elkaar brengen om nieuwe dingen voor elkaar te krijgen. Wanneer er al een initiatief op poten is gezet, kan hij ondersteuning bieden, zodat het proces niet uit de bocht vliegt. Soms ligt het initiatief bij maatschappelijke partijen. Een andere keer is het de buurtcoach die een probleem opmerkt in een wijk. In dat geval wakkert hij een vuurtje aan en brengt mensen en partijen samen voor een oplossing.

Initiatieven zijn als los zand. Mozaïek tilt verschillende initiatieven op een hoger niveau door individuele belangen bij elkaar te brengen op buurtniveau, zodat de bewoners gezamenlijk optrekken. De buurtcoach koppelt individuele initiatieven van actieve buurtbewoners aan wijkpartners zoals bewonersnetwerken, onderwijs en wijkteams, zodat er een stevige basis ontstaat voor goed functionerende bewonersnetwerken. Uitgangspunt is altijd eigen initiatief en verantwoordelijkheid van de bewoners. De focus van Mozaïek is om de initiatieven in gang te krijgen en lopende te houden.

De buurtcoaches van Mozaïek zetten zich in voor:

- bewoners die een buurtinitiatief willen ontplooiën;
- maatschappelijke organisaties die iets kunnen betekenen voor de bewoners.

De buurtcoaches van Mozaïek:

- bevorderen de leefbaarheid en samenhang in kwetsbare wijken;
- organiseren ontmoeting;
- versterken goed nabuurschap;
- versterken de sociale zorg tussen buurtbewoners en hun zelfoplossend vermogen;
- stimuleren bewonersinitiatieven die het woonplezier verhogen;
- zorgen door advies en ondersteuning ervoor dat bewoners zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren;
- verbinden talenten en kwaliteiten van bewoners die kunnen bijdragen aan de leefbaarheid;
- helpen de voorzieningen overeind houden. Dat helpt de leegstand in de wijk tegengaan en vergroot de verkoopbaarheid van koophuizen.

ONDER- STEUNEN VAN BUURT INITIATIEF

Het Dorp bezuinigt. Afgelopen jaren is Het Dorp 'verschraalt': voorzieningen verdwijnen en de bewoners vergrijzen. Het laatste gemeentebericht dat nu ook de speeltoestellen en het speeltuintje gaan verdwijnen, is voor veel dorpbewoners de druppel die de emmer doet overlopen. Er wordt flink gemopperd op de lokale overheden.

Dit is bij uitstek een situatie waar de buurtcoach van Mozaïek mee uit de voeten kan. Hij brengt de dorpelingen bij elkaar en legt zijn oor te luisteren. Hij verleidt hen om zelf het beheer van de speeltuin op zich te nemen. Hij wijst hen de weg naar fondsen om het financieel mogelijk te maken. De bewoners raken enthousiast over het idee om zelf het heft in handen te nemen. In de periode die volgt, groeit een groepje vrijwilligers in de rol van speeltuinbeheerders. De buurtrelaties onderling bloeien op. En, waar het allemaal mee begon: de speeltoestellen staan er nog.

DE REGIE LIGT BIJ BUURT- BEWONERS

De buurtcoach activeert bewoners om de leefbaarheid in hun wijk te verbeteren. Hun belangen staan centraal. Bewoners werken niet volgens een gestructureerde aanpak en een heldere methodiek zoals professionele organisaties doen. De buurtcoach laat regelmatig zijn neus zien in de wijk en volgt de ontwikkelingen.

Belangrijk is dat hij altijd laagdrempelig bereikbaar is voor de bewoners. Hij inventariseert de ideeën, wensen en mogelijkheden. Hij denkt mee over manieren van problemen aanpakken. Hij helpt bij het verwoorden van ideeën en initiatieven. Daarbij heeft hij oog voor de talenten die aanwezig zijn. De regie

ligt bij de buurtbewoners. Vervolgens organiseert de buurtcoach de verbindingen tussen bewoners en maatschappelijke partijen. Hij blijft betrokken om te ondersteunen wanneer dat nodig is.

In het clubje dorpsbewoners dat zich inzet voor behoud van de speeltuin, zit de gepensioneerde meneer Boersema. In zijn arbeidzame leven heeft hij nog nooit vergaderd. Hij heeft geen idee wat hij moet zeggen tijdens de bewonersbijeenkomsten. De buurtcoach ziet zijn onzekerheid en spreekt hem daar buiten de vergaderingen om voorzichtig op aan. Hij moedigt meneer Boersema aan om actief te blijven op een manier waar hij zich prettig bij voelt. Door deze aanmoediging en de kleine zetjes die de buurtcoach meneer Boersema tijdens de vergaderingen geeft, komt hij stukje bij beetje steeds meer uit zijn schulp. Ook dit is een taak van de buurtcoach: naast een focus op de sociale verbanden in dorpen en wijken, heeft hij oog voor het individu.

OOG VOOR HET INDIVIDU

Bijvoorbeeld als er met de gemeente moet worden gesproken of naar financiering gezocht.

De buurtcoach heeft twee hoofdtaken, afhankelijk van de fase waarin de bewoners-initiatieven zich bevinden. Hij begint als kwartiermaker. Hij helpt met het opzetten van een infrastructuur waarmee de bewoners verder kunnen. Wanneer een initiatief eenmaal is opgetuigd, volgt de fase van borging binnen de gemeenschap. Dan blijft de buurtcoach betrokken, zodat het initiatief op de rit blijft. In beide fasen biedt de buurtcoach begeleiding en ondersteuning.

Meer betrokkenheid

Het werk van Mozaïek levert meer betrokkenheid op van bewoners bij de gemeenschap en hun vermogen om zelf problemen in wijk of dorp aan te pakken, neemt toe.

De bewoners zijn zich meer bewust van de eigen verantwoordelijkheid voor een goede leefbaarheid in hun woonomgeving. Dat leidt ertoe dat ze minder een beroep doen op professionals en overheidsinstellingen. Actieve burgers voelen zich eigenaar van wat er in hun leefomgeving gaande is en zij zien de mogelijkheden en krachten in hun buurt of dorp.

Door die betrokkenheid hebben bewoners meer waardering voor hun leefomgeving dan voorheen. Met elkaar houden zij de voorzieningen in stand, die door bezuinigingen dreigen te verdwijnen. Bijkomend voordeel is dat de bewoners elkaar regelmatig ontmoeten en elkaar onderling hulp bieden. De beloning voor initiatiefrijke bewoners is dat ze een goed gevoel hebben over hun vrijetijdsbesteding. Ze betekenen iets voor de gemeenschap.

MET ELKAAR DE BUURT VERBETEREN

De bewoners van het Zeevaarderkwartier voelen zich niet meer veilig in hun wijk. Het laatste jaar zijn er opvallend veel woninginbraken gepleegd. Voor enkele bewoners was dat reden om te verhuizen. Een van die huizen is nog steeds niet verhuurd, de voortuin is overwoekerd door onkruid.

De buurtcoach van Mozaïek houdt op verzoek van de wooncorporatie een vinger aan de pols. Zijn taak is om de sfeer in het Zeevaarderkwartier te verbeteren, door de buurtbewoners te stimuleren om te werken aan hun woonplezier. Jaarlijks stelt de wooncorporatie een budget beschikbaar voor initiatieven van de buurtbewoners. Onder de bewoners ontstaat het idee voor het aanbrengen van achterpadverlichting.

De buurtcoach heeft zicht op de talenten en specialismen van de buurtbewoners. De een heeft verstand van elektriciteit, de ander kan goed een hamer vasthouden, weer een ander is goed in regelen. Deze mensen brengt de buurtcoach bij elkaar en blijft op de achtergrond aanwezig. Wanneer het proces dreigt te verzanden, motiveert hij de bewoners om door te zetten. Uiteindelijk is het niet alleen de verlichting achter de woonhuizen die het gevoel van veiligheid in de wijk verhoogt. Het proces om de verlichting tot stand te brengen, brengt de buurtbewoners nader tot elkaar. Door het probleem van inbraken gezamenlijk aan te pakken krijgen de buurtbewoners meer plezier in elkaars aanwezigheid. Nu ze toch met elkaar aan het klussen zijn organiseren ze ook een buurtbarbecue.

IN GESPREK MET JONGEREN

Overlast door jongeren komt vaak door verveling, hangen of het gebruik van alcohol en drugs. De opdracht van Mozaïek is terugdringen van overlast door hangjeugd, door contact te zoeken met de jongeren en met de klagers. De medewerker is het aanspreekpunt voor politie, straathoekwerk en gemeente. Tussen hen is een nauwe samenwerking en periodiek overleg.

Signalen van overlast die binnenkomen via gemeente of politie, worden doorspeeld naar Mozaïek. De medewerker zoekt contact met zowel de jongeren als met de klagers. Dit kunnen buurtbewoners zijn, maar ook winkeliers of medewerkers van organisaties. Hij legt zijn oor te luisteren bij beide partijen en nodigt hen uit om in contact te treden met elkaar. Op die manier probeert hij beide partijen met elkaar in gesprek te krijgen, wederzijds begrip te kweken en positief gedrag te stimuleren. Dat trekt de kou uit de lucht.

Buurtdialoog heeft veel weg van jongerenwerk, maar de invalshoek is veiligheid en preventie. Het is een aanvullende dienst op het reguliere (ambulante) jongerenwerk, maar Mozaïek biedt het ook aan als een op zichzelf staande dienst.

Buurtdialoog is voor:

- op straat rondhangende jeugd;
- buurtbewoners die last ondervinden van de hangjongeren.

De Buurtdialoog:

- blijft met jongeren in gesprek;
- stimuleert jongeren een positieve rol te spelen binnen de gemeenschap;
- dringt de door buurtbewoners ervaren overlast terug;
- gaat in gesprek met buurtbewoners over wat zij als overlast ervaren en probeert hen het perspectief van de jongeren te laten zien;
- vormt samen met gemeente en politie een keten binnen de regio.

Preventief

Nog voordat er sprake is van overlast legt Mozaïek contact met jongeren op hun ontmoetingsplaatsen. Mocht er een melding van overlast binnenkomen door buurtbewoners, dan heeft de medewerker al een verstandhouding met de groep. Een aantal avonden per week zoekt hij contact met groepen jongeren binnen de gemeentegrenzen en gaat in gesprek met hen.

Klaagt er een buurtbewoner, dan luistert Mozaïek naar wat er precies speelt. Binnen enkele dagen zoekt de professional de jongeren op en haalt de angel uit een conflict door buurtbewoners en jongeren met elkaar in dialoog te brengen. De jeugdigen beweegt hij richting jongerenwerk, voor leuke en leerzame activiteiten. Ook stimuleert hij jongeren om zich op een positieve manier in te zetten voor de buurt, waardoor ze in

een beter daglicht komen te staan. In gesprek met de buurtbewoners biedt hij hen een andere kijk op het gedrag van de jongeren, zodat er meer wederzijds begrip ontstaat. Het jongerenwerk kan ook de klagers trainen en ondersteunen om weerbaarder te worden en zelf op de jongeren af te stappen op een manier die de-escalerend en oplossend werkt.

Wat levert het op

Minder overlast in de openbare ruimte door hangjeugd. Er is goed zicht op de groepen jongeren, waardoor veel overlast kan worden voorkomen. De jongeren zijn zich bewust van het effect dat ze hebben op de omgeving wanneer ze samenklonteren

op straat, lawaai maken en zwerfvuil laten slingeren. De buurtbewoners zijn beter in staat om zich in de jongeren te verplaatsen en voelen zich niet meer zo geïntimideerd. Sterker, er ontstaat begrip over en weer. Gevolg: minder klachten en meldingen en een betere leefbaarheid.

BEWONERS EN JONGEREN SAMENBRENGEN

Een groep van zo'n 25 jongeren ontmoet elkaar vaak 's avonds in de speeltuin van een Betuws dorp. Soms zijn ze luidruchtig en dan voelen sommige buurtbewoners zich geïntimideerd. Mozaïek legt contact met de jongeren, maar ook met de buurtbewoners. De bewoners vertellen de medewerker dat zij zo'n tien jongeren uit de groep als de grootste lastpakken ervaren. De medewerker zoekt contact met dat groepje jongeren. Hij stimuleert hen om mee te doen aan het Cruijff Community Programma. Ze gaan erop in en samen met andere jongeren uit de regio organiseren ze een groot voetbaltoernooi voor de kinderen uit het dorp. De medewerker nodigt de dorpsbewoners uit om te komen kijken. Eenmaal langs de lijn, zijn de bewoners positief verbaasd over de omvang en de mate van professionaliteit van het toernooi. Ze zien de inzet van de

jongeren die ze op het plein als dreigend ervaren. Nu zien ze de jongeren van hun beste kant.

Een aantal van de jongeren krijgt plezier in het organiseren. Het doet goed om op een positieve manier in contact te zijn met dorpsgenoten. Ze vinden het fijn om een taak en rol te hebben in de gemeenschap. De medewerker legt ze voor dat ze wel wat kunnen betekenen voor de jeugdsoos. Ze melden zich aan als vrijwilliger. Een bewoonster die vaak overlast ondervindt van de jongeren, geeft aan dat ze met hen in contact wil komen. Ze wil de spanning uit de lucht hebben. Mozaïek nodigt ook haar uit als vrijwilliger in de soos. Samen organiseren ze activiteiten. Niet alleen de relatie tussen de bewoonster en de jongeren gaat erop vooruit, de sfeer in de buurt verbetert zienderogen.

VOOR- EN VROEG-SCHOOLSE EDUCATIE

Wat kinderen op jonge leeftijd leren is van groot belang voor het verloop van hun schoolcarrière. Hoe ouder het kind, des te moeilijker is het om een opgelopen (taal)achterstand in te halen. De huisbezoeken van Mozaïek zijn een laagdrempelige manier om ouders ervan te doordringen dat hun kind stimulans en ondersteuning nodig heeft voor een goede ontwikkeling. Door met de ouders thuis in gesprek te gaan krijgen de medewerkers vroeg signalen van problemen die het opgroeien en opvoeden kunnen belemmeren.

Mozaïek bezoekt jaarlijks zo'n 120 huishoudens per jaar. Dit zijn gezinnen uit wijken met een sociaaleconomische achterstand, migranten- en vluchtelinggezinnen. De gesprekken worden gevoerd door medewerkers met een allochtone achtergrond. Doordat de ouders zo nodig in de eigen taal kunnen communiceren, bespreken ouders gemakkelijk knelpunten in de opvoeding en stellen eerder hun vragen over onderwijs. De medewerker heeft zowel kennis en begrip van ons onderwijssysteem als van de culturele achtergrond van de ouders. Zo vormt het huisbezoek vaak de basis voor een langdurige vertrouwensrelatie met de ouders. De medewerker stimuleert en adviseert vooral moeders om deel te nemen aan een activiteit met hun kind. Daarnaast motiveert de medewerker de ouders om hun kind in te schrijven bij een VVE-peuterspeelzaal.

Mozaïek heeft nog een opdracht: de relatie versterken tussen ouders en school. In dit proces blijft Mozaïek betrokken bij de gezinnen om begeleiding en ondersteuning te bieden wanneer dat nodig is.

De VVE-huisbezoeken en het schoolcontact werk zijn er voor:

- ouders en opvoeders van kinderen van 0 jaar tot het einde van de leerplichtige leeftijd. In de regel gaat het om gezinnen uit kansarme wijken, migranten- en vluchtelinggezinnen.

De VVE-huisbezoeken en het schoolcontact werk:

- leggen op een laagdrempelige manier contact met ouders van kwetsbare kinderen aan het begin van hun schoolloopbaan;
- helpen door ondersteunen van de ouders bij de ontwikkeling van het kind, zodat het een goede start heeft op de basisschool;

- helpen problemen signaleren die het opgroeien van kinderen en hun opvoeding kunnen belemmeren;
- brengen ouders en scholen met elkaar in contact en bieden begeleiding om contact te versterken.

Advies en begeleiding

De werkwijze om de ouders te bereiken, is outreachend. Mozaïek werkt samen met het consultatiebureau. Daar komen signalen binnen van kinderen met een ontwikkelingsachterstand op gebied van taal en verstandelijke, sociale en emotionele vermogens. Kinderen die volgens de inschatting van het consultatiebureau in aanmerking komen voor VVE, worden doorverwezen naar Mozaïek. Een medewerker bezoekt de ouders thuis om uitleg te geven over de ontwikkeling van het kind, over VVE en te adviseren over hoe zij

hun kind kunnen stimuleren. De medewerker benadrukt het belang van betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs en begeleidt bij de inschrijving bij een VVE-peuterspeelzaal of een basisschool.

Ook onderhoudt Mozaïek het netwerk rond VVE. De medewerkers bezoeken jaarlijks scholen en peuterspeelzalen, waar ze in gesprek gaan over de voortgang van de VVE-kinderen. Ook wordt nauw samengewerkt met het (CJG) wijkteam. Het schoolcontact werk van Mozaïek is begeleiding op maat, door volgen van het kind en het gezin. Door gesprekken thuis en op school, volgt de medewerker de ontwikkelingen van de scholier en biedt ondersteuning aan wanneer dat nodig is.

STIMULEREN VAN ONTWIKKELING

Een medewerker van Mozaïek legt een preventief huisbezoek af aan het Turkse gezin Inan, bestaande uit vader, moeder en dochter Aysel van twee jaar. Het meisje was opgefallen op het consultatiebureau; ze loopt achter op haar leeftijdsgenootjes en kent geen Nederlandse woorden. Moeder Inan, een traditionele Turkse vrouw, zegt tijdens een huisbezoek tegen de medewerker van Mozaïek: "Ik ben heel betrokken bij mijn dochter. Ik geef haar eten, kleding, een bed en hou het huis schoon. Dat is toch genoeg?" Ze leest of speelt niet met Aysel. Mevrouw Inan wil dat haar kind eerst Turks leert, Nederlands krijgt ze wel op school.

Vanuit haar blik op de wereld, doet moeder het goed. De medewerker legt haar uit wat de gevolgen zijn voor Aysel als ze onvoldoende in haar ontwikkeling wordt gestimuleerd. Ze licht toe wat er van kinderen wordt verwacht in de Nederlandse maatschappij. Dat de talenten van Aysel pas echt tot ontwikkeling kunnen komen wanneer ze taalvaardig is. Ze legt vader en moeder Inan voor wat zij kunnen doen om het meisje beter op weg te helpen. Ook geeft ze uitleg over de peuterspeelzaal voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Daar kan Aysel met extra begeleiding Nederlands leren. Dat geeft haar een meer kansrijke start op de kleuterschool.

VLUCHTELINGEN DE WEG NAAR SCHOOL WIJZEN

In de omgeving van Tiel zijn veel vluchtelinggezinnen terechtgekomen, uit landen als Irak en Syrië. Vaak hebben zij een aantal jaren doorgebracht in asielzoekerscentra. Deze mensen zijn niet bekend met het Nederlandse onderwijssysteem en ze zijn de taal niet machtig. Vaak is er nog geen contact gelegd met school. Mozaïek heeft medewerkers in dienst die verschillende talen spreken, waaronder het Arabisch. Deze medewerkers zoeken de vluchtelinggezinnen thuis op. Ze leggen hen uit hoe de Nederlandse samenleving werkt, welke rol het onderwijs daarin heeft en hoe het schoolstelsel in elkaar steekt.

Mozaïek benadrukt ook het belang van kennis van de Nederlandse taal voor de kinderen en het belang van naar school gaan. Mozaïek neemt het gezin bij de hand en brengt de ouders in contact met de VVE-peuterspeelzaal. Daar kunnen de kinderen op een hoger taal- en kennisniveau gebracht worden voor een zachtere landing in het Nederlandse schoolstelsel. Mozaïek begeleidt de ouders ook bij contactleggen met de basisschool of internationale schakelklas voor de oudere kinderen in het gezin. Vervolgens blijft Mozaïek in contact met het gezin en met de school, om ervoor te zorgen dat de band met school versterkt.

Groot effect

Dankzij de huisbezoeken schrijft een aanzienlijk deel van de kwetsbare ouders in de regio hun kinderen alsnog in voor VVE. De ouders krijgen ondersteuning en hun kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Hierdoor beginnen minder kinderen met taal- en ontwikkelingsachterstanden aan hun schoolloopbaan. Ze krijgen meer zelfvertrouwen. Uiteindelijk scheelt dat veel rugzakleerlingen en extra ondersteuning op de basisscholen.

De koppeling van preventieve huisbezoeken en schoolcontact werk heeft veel voordelen. De betrokkenheid bij een kind en het gezin kan vanaf de peuterspeelzaal doorlopen tot aan het einde van de leerplichtige leeftijd.

JONGEREN VOOR JONGEREN

Mozaïek biedt 'peer education' in de vorm van maatschappelijke stage, gastles of als vrijetijdsactiviteit. De peer educators zijn jongeren die Mozaïek van de straat plukt of vindt via school. Binnen het project Jongeren voor Jongeren geven middelbare scholieren uit de onderbouw voorlichting over actuele onderwerpen aan brugklassers of kinderen op basisscholen. Vanuit een ander peer-to-peer project van Mozaïek - het Cruijff Community Programma - organiseren jongeren een groot voetbaltoernooi voor kinderen uit hun wijk. Voor dit project selecteert Mozaïek voornamelijk jongeren met weinig aansluiting met de maatschappij.

Zelf organiseren van gastlessen of een toernooi biedt de jongeren meer zelfverzekerdheid en betrokkenheid. Het sporten en de thema's sluiten aan bij hun belevingswereld. Afgezien van de inhoud, leren ze van alles eromheen: voorbereidingen treffen, een onderwerp uitspitten, organiseren, zichzelf presenteren. Peer educatie omvat zoveel waardoor jongeren zich verder kunnen ontwikkelen. De verantwoordelijkheden die ze krijgen zijn serieus. Tot en met de drangheken regelen de jongeren het zelf. De impact op de deelnemende jeugd is des te groter, omdat ze zich identificeren met de jonge organisatoren.

De participatieprojecten van Mozaïek zijn erop gericht om jongeren meer te betrekken bij hun wijk of school. Door hen te stimuleren om activiteiten te organiseren en hen te ondersteunen een positieve bijdrage te leveren. De betrokkenheid en de kans om

hun talenten te ontwikkelen geeft jongeren meer zelfvertrouwen. Ze worden uitgedaagd hun persoonlijke ambities te verhogen. Door de stappen die zij zetten, worden de (ex) deelnemers voorbeelden en rolmodellen voor de buurtkinderen die naar hen opkijken.

Meedoen door organiseren is voor:

- jongeren van veertien tot en met achttien jaar die de voetbaltoernooien organiseren;
- daarnaast richt het Cruijff Community Programma zich op kinderen en jongeren vanaf acht jaar als deelnemer aan de toernooien;
- middelbare scholieren uit de onderbouw die als peer educator een voorlichtingsles geven;
- kinderen en jongeren die de gastlessen volgen van Jongeren voor Jongeren.

Meedoen door organiseren biedt:

- leermomenten voor jongeren door zelf te organiseren en te presenteren;
- positieve ervaringen door zelf een sporttoernooi of een les te organiseren. Het zelfvertrouwen, de betrokkenheid en interesse van de deelnemers nemen toe;
- de mogelijkheid aan jongeren om zich in te zetten als rolmodel voor andere jongeren. Ook risicjongeren kunnen rolmodel zijn;
- jongeren allerlei vaardigheden die hen van pas komen, bijvoorbeeld bij het zoeken naar een stage of betaald werk;
- de leerlingen die een gastles volgen van een peer educator, kennis en bewustwording over onderwerpen zoals alcohol, gamen en zwangerschap.

Cruijff Community Programma

In twaalf wekelijkse bijeenkomsten komen allerlei facetten van het organiseren van een evenement voorbij: initiatief nemen, samenwerken, organiseren en verantwoordelijkheid dragen. Een gecertificeerd Cruijff Foundation coach van Mozaïek begeleidt de deelnemers. Hij houdt korte lijnen met

de jongerenwerkers van Mozaïek voor de selectie van deelnemers. Gedurende het project wordt toegewerkt naar de organisatie van een voetbaltoernooi. Deelnemers met weinig ervaring voeren taken uit, bijgestaan door deelnemers met ervaring. Tijdens het organiseren leren de jongeren en passant tal van vaardigheden, zoals brieven schrijven en telefoongesprekken voeren. Gedurende het project worden bewoners betrokken bij het voetbaltoernooi, zodat er een positief contact ontstaat met de jongeren in de wijk. Veel deelnemers blijven zich na afloop van het project inzetten als vrijwilliger in de wijk.

Jongeren voor Jongeren

In een cyclus van vier weken behandelen docenten, ervaringsdeskundigen en de professional van Mozaïek thema's en geven les over presenteren. Mozaïek scheidt de voorwaarden, legt het contact met de school en regelt de gastlessen. De middelbare scholieren gaan in groepjes van vijf zelf aan de slag met het thema. De professional van Mozaïek begeleidt het proces en staat de leerlingen met raad en daad bij. In totaal worden er vier thema's behandeld en krijgen de leerlingen

Jongeren voor Jongeren is een project waarin leerlingen andere leerlingen gastlessen geven over actuele onderwerpen. Rosalie valt in haar klas op door haar onzekerheid tijdens de voorbereidende lessen rondom een actueel thema. Ze reageert verlegen en nerveus wanneer de docent haar aanspreekt. Gedurende de lessen moet ook zij gaan presenteren. De vijf klasgenoten met wie Rosalie een voorlichting voorbereidt, zien haar worsteling. Ze moedigen haar aan met 'je kunt het, wij helpen je'. Op de momenten dat zij er niet uit komt, vult de groep haar aan. De aanmoedigingen helpen Rosalie uit haar schulp. In de weken waarin ze samenwerken aan de voorlichting, ontwikkelt ze zich van een weggedoken meisje tot een zelfverzekerde jonge meid die een goed verhaal kan vertellen.

ZELF VER- TROU- WEN KWEKEN

een training in presentatietechnieken. Uiteindelijk is het aan de leerlingen om contact te zoeken met een brugklas of basisschool om een gastles te geven. Dit is het participatieve onderdeel. De les omtrent een actueel onderwerp dat betrekking heeft op problemen waar veel jongeren mee kampen, is gericht op preventie.

Verbonden

De jongeren die hebben deelgenomen aan het Cruijff Community Programma, voelen zich door het project meer verbonden met de wijk. Daardoor geven ze minder overlast op straat. Ze hebben meer vertrouwen in hun eigen kunnen en hun ambitieniveau is hoger. Na deelname blijven zij vaak betrokken bij de organisatie van wijkactiviteiten. Jongeren voor Jongeren levert veel enthousiasme op onder zowel docenten als leerlingen. De scholieren zijn geïnformeerd over

belangrijke thema's en de informatie blijft hen beter bij, omdat het hen is aangereikt door een leeftijdsgenoot. De jonge peer educators raken geactiveerd doordat het voorlichten het nodige van ze vergt en ze voelen zich uitgedaagd. Ze dragen verantwoordelijkheid voor de inhoud van hun gastlessen en beleven plezier aan het uitdragen van wat ze zelf hebben geleerd. Het bereik is groot. In Tiel worden de thema's en voorbereidingslessen van Jongeren voor Jongeren gelijktijdig behandeld in drie klassen. In groepjes van vijf leerlingen geven zij voorlichting aan klassen bestaande uit twintig tot dertig leerlingen. Tijdens het Cruijff Community Programma organiseren de deelnemers een voetbaltoernooi voor 200 kinderen en jongeren met 300 toeschouwers.

EIGEN INITIATIEF AAN MOEDIGEN

Mo (17) uit Somalië deed mee met het Cruijff Community Programma. Hij was op dat moment net uit huis gezet. Mo maakte een sputterende start en kwam vaak te laat, maar gaandeweg stroomde er ambitie in hem om een sporttoernooi te organiseren. Na afloop van het programma maakte hij een map met curriculum vitae, verslagen en zijn behaalde certificaat. Op eigen initiatief klopte Mo aan bij de sportopleiding CIOS. Geen enkele opleiding had hij afgerond, maar toch werd Mo toegelaten op een mbo sportopleiding. De school gunde hem deze kans. Nu, een aantal jaren later, heeft hij zijn diploma en doet jaarlijks mee als vrijwilliger aan het Cruijff programma. Door de Cruijff Foundation is Mo uitgenodigd om zijn verhaal te vertellen aan een nieuwe lichter jongeren. Mo is trots op zijn positie als rolmodel.

EEN-OP-EEN AANDACHT

Veel jongeren die het moeilijk hebben lopen vast in het hulpcircuit. Ze blijven steken tussen de jeugdhulpverlening en het maatschappelijk werk voor volwassenen. Dat komt doordat er schotten staan tussen de verschillende instanties en diverse soorten hulp. Helaas komt het vaker voor dat de situatie van een jeugdige zo hoog oploopt, dat zware hulpverlening onafwendbaar blijkt. In veel gevallen had een lichte vorm van ondersteuning die escalatie kunnen voorkomen.

Mozaïek biedt individuele coaching voor jongeren die er even niet uit komen. In de eigen vertrouwde omgeving. Door gesprekken, aandacht, meedenken en activeren om de opgestapelde problematiek stapsgewijs aan te pakken. Alles op maat gesneden en in samenspraak met de jongere. Op een constructieve manier leert hij deze problemen het hoofd te bieden.

Individuele coaching is er voor:

- jongeren van 12 tot 23 jaar die moeilijk meekomen in de maatschappij, dreigen uit te vallen van school of werk, of bij wie dat al is gebeurd.

Individuele coaching:

- biedt jongeren individuele ondersteuning;
- richt zich op de jongeren en hun omgeving op een niet-handhavende of corrigerende manier zoals politie of straatcoaches hanteren;

- is flexibel in de aanpak;
- biedt een unieke relatie tussen jongere en jongerenwerker;
- is gebaseerd op vertrouwen tussen jongere en jongerenwerker, zowel tijdens het coachings-traject als in de nazorgfase.

Werken naar een oplossing

De jongerenwerker gaat een-op-een aan de slag met de jongere. Hij stelt zich neutraal en niet-voordelend op. Het is een intensieve vorm van coaching, de jongerenwerker pakt het niet uit handen. De jongere blijft eigenaar van het 'probleem'. De jongerenwerker inventariseert de situatie en het netwerk van de jongere. Samen werken ze toe naar een oplossing. Waar nodig begeleidt de jongerenwerker de jongere in contact met instanties, onderwijs of richting de werkvloer. Als de jongere eenmaal onder de pannen is binnen hulpverlening, school of bij een werkgever, blijft de jongerenwer-

ker op de achtergrond aanwezig. Als het nodig is kan hij nog een beetje bijsturen. De jongerenwerker is voor de duur van het gehele traject beschikbaar als coach en als intermediair. Hij functioneert op het snijvlak van welzijnswerk en hulpverlening.

Voorkomen

De individuele coaching voorkomt zwaardere hulpverlening. Het voorkomt ook uitval bij hulpverlening die al loopt. De jongere ervaart dat hij zelf in staat is om een deel van de opgehoopte problemen aan te pakken. De omgeving wordt ook betrokken bij het oplossen van de problemen. Voor de problemen die de jongere of de omgeving niet zelf het hoofd kan bieden, ontvangt hij begeleiding richting een hulpverlenende organisatie. Ook wordt hij begeleid bij het vinden van scholing, werk of een dagbesteding.

BEGELEIDING OP MAAT

Op een avond komt Fay (17) boos de jeugdsoos binnen. Ze houdt de jongerenwerker een brief voor van justitie waarin staat dat ze moet voorkomen. Dat zij niet naar school gaat en geen werk heeft is toch niet haar schuld, briest ze. Fay komt wekelijks naar de soos. Ze heeft goed contact met de jongerenwerker. Hij luistert aandachtig en biedt haar aan om samen te bekijken wat ze kunnen doen. Hij belooft haar eerst navraag te doen bij de diverse instanties die bemoeienis met haar hebben. Maatschappelijk werk en de jeugdreclassering geven aan dat ze niets met Fay kunnen bereiken, omdat ze tegenwerkt. Ook bij het sociaal wijkteam is Fay bekend. De jongerenwerker stelt alle betrokken partijen voor om een individueel coachingstraject te starten met Fay. Daarmee stemmen ze in.

De jongerenwerker is duidelijk tegenover Fay: hij heeft geen kant-en-klare oplossing voor haar. Wel kan hij luisteren in een ongedwongen sfeer en suggesties aandragen. Hij kent de weg langs de instanties en kan haar begeleiden als ze er zelf niet uitkomt. Dat doet Fay goed. "De jongerenwerker ziet mij als Fay en niet als probleemmeisje", zegt ze. De jongerenwerker weet haar te stimuleren om mee te werken met de instanties. Samen gaan ze naar het uitzendbureau om Fay in te schrijven. Online gaan ze op zoek naar een opleiding die bij haar past. Naast de regelmatige gesprekken, is de jongerenwerker bereikbaar via whatsapp. De jongerenwerker doet een goed woordje voor Fay bij de banketbakker en ze kan er beginnen als zaterdaghulp.

Fay moet nog steeds voorkomen, maar daar ziet ze niet meer zo tegenop. Inmiddels heeft ze zich ingeschreven voor een BBL-opleiding. Samen met de jongerenwerker zoekt ze daar een bijpassende werkplek bij. Het contact met het maatschappelijk werk is afgerond en het contact met de reclassering verloopt een stuk constructiever. Fay heeft weer vertrouwen in de toekomst.

